

Velikačen pogreb v Zagrebu-Senator Reed proti Smithu

DVE STO TISOČ OSEB SE JE UDELEŽILO POGREBA U-MORJENIH POSLANCEV V ZAGREBU. — HRVATSKI POSLANCI SE VRNEJO V BELGRAD. — KRALJ ALEKSANDER SE NEUMORNO TRUDI ZA ZBLIŽANJE MED HRVATI IN SRBI.

Zagreb, Jugoslavija. — V soboto, 23. junija so položili k večnemu počitku Pavla Radiča in dr. Basarička, hrvatske poslance, ki sta bila umorjena v parlamentu po črnogorskem poslancu Radiču, ki je imel namen ustreliti Štefana Radiča, voditelja hrvatske kmetijske stranke in ga težko ranil. Hrvatska je bila odeta v žalno obleko in 200.000 oseb je bilo navzočih ko so polagali v grob žrtvi strankarskih bojev.

Velikačen je bil pogreb, ki se je primerjal le onemu, ko so pred sedmimi leti polagali v zemljo osvoboditelja, kralja Petra. Krasno je bilo vreme, sonce je sijalo na nepregledne množice kmetov, ki so stopali sklonjenih glav za krstami. Legija kmetov je v sprevedu nosila prižgane sveče. Mnogo je bilo bosonogih in skoraj vsi so nosili belo hrvatsko narodno nošo.

Pri odprtju grobu je Pribičević prebral dolgo izjavo kralja Aleksandra in Štefana Radiča. Žalosten je bil pogled na vdovi po žrtvah, ki sta stali ob grobu ihteč z devetimi otroci. Radičeva izjavi se je glasila tako-le: "Grozna afera v dvorani skupščine je veliko zlo za našo deželo. Moja prva misel je bila, da bi naši poslanci izostali od skupščinskih sej, a to se ne sme zgoditi. Hrvati so se že večkrat bojevali za Jugoslavijo in morajo ostati zvesti še nadalje. Mi zaupamo v našega kralja Aleksandra. Nas podpirajo Slovenci in z bojem moramo nadaljevati."

V nekem poročilu iz Pariza se glasi, da Hrvati zahtevajo avtonomijo in da ne bodo poslanci sodelovali v parlamentu, dokler ne pride na površje nova vlada. Tako je zapovedal takoj po krvavi dogodku Štefan Radič. Takoj nato, ko je kralj Aleksander odšel od Radiča, katerega je obiskal, je pa Radič poslal na svoje ljudstvo, katero mu je vdano, izjavo, ki je na ljudstvo pomirno vplivala in po pogrebu žrtev je vladal mir v Zagrebu. Isto poročilo tudi pravi, da kralj Aleksander neumorno dela za zblizanje med nasprotnojučimi se strankami. V svoji izjavi je svaril, naj si ne domišljajo nekateri, da je Jugoslavija v takem stanju, da se jo lahko razcepi. Naj le pride kdo in nas napade ali obkolji, bo videl zvestobo našega ljudstva do vladarstva, za katerega je vedno pripravljeno dati svoje življenje.

Jugoslavija ima 13.000.000 prebivalcev in armado, kakor se je izrazil neki poznavalec razmer, vzorno, morebiti najboljše na svetu za njeno veličnost. Jugoslavija potrebuje posojilo, katero pa ne bo dobila, če ne podpiše nettunskih dogovorov. Poročilo pravi, da je izključeno, da bi podpisala, kar pomeni, da se med Italijo in Jugoslavijo tudi prijateljske pogodbe ne bo podpisalo.

SIRITE AMER. SLOVENCI!

POLITIČNE VESTI.

Nasprotniki Al Smitha pripravljeni na boj. — Senator Reed vodi opozicijo. — 450 delegatov je proti Smithu. — Reed bi sam bil rad nominiran.

Houston, Tex. — Danes, torek, 26. junija, se je otvorila demokratska narodna konvencija v Houstonu. Mesto pa je še pod vtisom brutalnega umora, ki se je izvršil minulo sredo, ko je druhal, broječa osem mož, vdrla v neko bolnišnico ter ugrabila 24letnega zamorca Roberta Powella in ga linčala. Obešenega so našli na mostu v bližini tukajšnjega mesta. To je prvo linčanje, ki ga pomnijo v teku zadnjih 50 let. Vodi se obširna preiskava, za katero je mestna zbornica določila vsoto \$10.000. Upajo, da bodo storilce izsledili, ker pri svojem poslu niso imeli zakrite obraze.

V petek je prispela v Houston predstava proti Al Smithu, armade, kateri na čelu je senator James A. Reed, ki bi sam bil rad nominiran. V senatski zbornici je bil Reed prav pogosto zelo glasen, a vendar si s tem ni pridobil lahorik in ni verjetno, da bi mogel kaj dosti škodovati Smithu. Poročajo da se vrste Smithovih nasprotnikov množijo. V teh vrstah so brezverci in sovražniki katoličanov, kakor tudi tisti, ki so za forsiranje prohibicijske postave. Kolikor je znano, oziroma kakor imajo izražano v Smithovem nasprotnem taboru, Smith ne bo dobil potrebne večine glasov na konvenciji. Zadnji dan pred konvencijo je bilo rečeno, da bo 650 delegatov za njega glasovalo, to je, da še manjka 84 glasov do potrebne dve tretjini večine za nominacijo. Nasprotniki Smitha kalkulirajo, da je 450 delegatov, ki bodo do zadnjega vztrajali v boju proti nominaciji Smitha. Ker pa je med slednjimi polovica takih, ki nimajo po svojih bosih naročeno koga naj podpiše, je vendar še mogoče, da bodo za Smitha glasovali in bo dobil potrebno večino glasov.

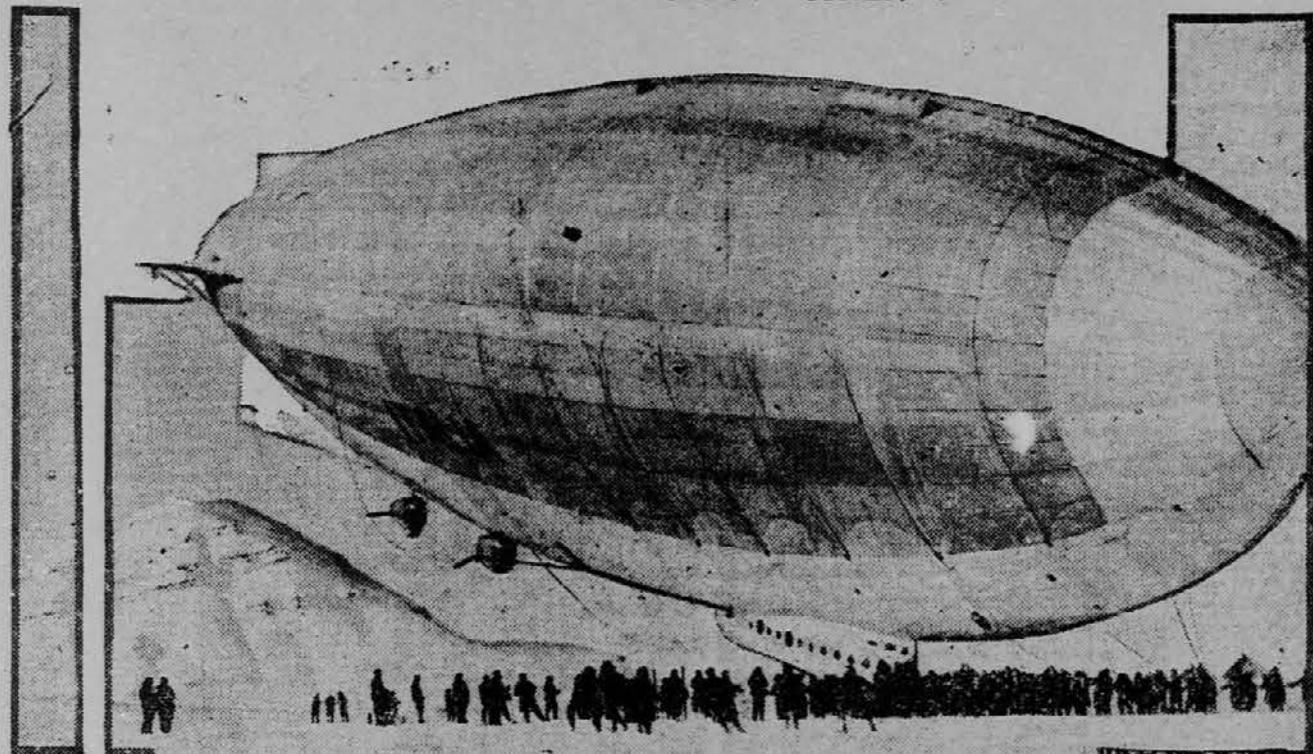
NOBILE REŠEN.

Kings Bay, Spitzbergen. — Gen. Umberto Nobile, poveljnik polarnega zrakoplova "Italia", je rešen. Švedski aeroplan Upland ga je rešil v soboto zvečer. Nobile se zdaj nahaja v hinlopen ožini na nekem parniku in je ranjen. Natančnejše poročilo sledi.

NAPAD NA VLAK; PLEN \$50.000.

Blissfield, Mich. — V noči od petka na soboto je neki drzni bandit napadel Detroit-New York osební vlak; premagal je uslužbenca na ekspresnem vozu in pobegnil s plenom okrog \$50.000.

VODILNI ZRAKOPLOV "ITALIA".

Na sliki vidimo vodilni zrakoplov "Italia", katerega poveljnik je general Umberto Nobile, ki je bil v soboto rešen. Slika je bila vzeta, predno je balon odplul proti Severnem tečaju. Zrakoplov je zdaj popolnoma uničen.

MISTERIJOZNA TATVINA

Pol milijona dolarjev v gotovini in dragocenosti je izgini- lo s parnika Leviathan. — Kapitan trdi, da se to ni zgodilo na morju.

London, Anglija. — Angleški policijski krogi so vznemirjeni nad senzacionalno tatvino poštne vreče na parniku Leviathan, ki je pristal v soboto v Southamptonu. Plen znaša pol milijona dolarjev in obstoji iz gotovine in drugih dragocenosti. Ker pa so bile poštne vreče zapečatenе, ko je parnik prispel v London, se potrjuje trditve kapitana, da se rop ni izvršil na parniku. Tatvino so zapazili, ko so poštni uradniki odpirali vreče. Pošiljatev je bila med potjo pod nadzorom ameriških uradnikov in v Southamptonu so jo vzeli s parnika pod nadzorstvom oborožene straže.

Ko so v Londonu odprli vreče so našli registrirana pisma odprta iz katerih je bila vzeta vsebina. V Londonu so mnenja, da je bila tatvina izvršena že v New Yorku, predno so znosili poštne vreče na parnik.

ANGLEŠKI POKLON MUS-SOLINIJU.

London, Anglija. — Ko je rimski guverner napovedal svoj obisk v mestni hiši mesta Londona, so občinski svetniki delavske stranke sklenili da se tega sprejema ne udeležijo, ker guvernerja ni smatrati za zastopnika mesta Rima, kakor ne zastopa Mussolini italijanskega naroda. — Dalje tudi poročajo iz Londona o predlogu, ki se je pojavil v Parizu in Rimu, da bi se novo jugoslovansko posojilo porazdelilo paritetno na Ameriko, Anglijo, Francijo in Italijo in da bi tako te države postale takorekoč enakopravni gospodarski sodelavci in garanti za integriteto Jugoslavije in za obstojenost stanje na Jadrani.

Florence, Ariz. — V državni ječi so bili v petek štirje Kitajci obsojeni za umor Toma Kinga, lastnika neke restavracije.

KRIŽEM SVETA.

— London, Anglija. — Angleška vlada je odločena, da italijansko-jugosl. vprašanje končno veljavno spravi s sveta, in da usmeri svojo diplomacijo čisto po načrtu prav tako, kot se je zgodilo svoječasno, ko je bilo treba uravnati zapadnoevropske meje in je prišlo do locarnske pogodbe med Nemčijo in Francijo.

— Bern, Švica. — Ker je italijanska vlada oziroma italijanska industrija odpustila v zadnjem času večje število švicarskih delavcev in nastavlencev v Italiji, vlada radi tega koraka v Švici veliko razburjenje.

— Rim, Italija. — V finančnem odboru je govoril italijanski finančni minister o valutni politiki Italije in o brezposelnosti ter je navajal, da se je število brezposelnih v Italiji po dosedanji najvišji številu 439.000 znižalo na 350.000.

— Jeruzalem, Palestina. — Arabski kongres je pred zaključkom seje ponovno izrazil željo po palestinskem parlamentu. Delegati so sprejeli resolucijo, da se pošlje tozadevno poslanico v Ženevo ligi narodov in vodilnim angleškim listom.

— London, Anglija. — Banditi so napadli na Kitajskem vas Vanhsien, ki leži ob Jengci reki. Napodili so vojaške čete, ki so tamkaj taborile in nemoteno plenili po hišah ter s plenom pobegnili.

TEŽKA AVTOMOBILSKA NESREČA; 5 MRTVIH.

Chicago, Ill. — Družina obstoječa iz petih oseb, se je pripravljala na počitnice. Sedli so na avtomobil in zdrijali proti Gary, Ind., kjer pa jih je doletela nesreča. Na "cemetery crossing", prav blizu pokopališča v Hobart, Ind. je zadel avto vlak, vseh pet je bilo na mestu mrtvih. Nesrečneži so: Edward Traeger, star 37 let, njegova 27letna žena; dve hčeri sedem oziroma pet let in dve letni sinček.

SIRITE "AMER. SLOVENCI!"

BENEŠ O POLOŽAJU.

Čehoslovski zunanji minister trdi, da se vojne ni bati. — Italijansko-jugoslovanski konflikt se bo končal z mirnim sporazumom.

Praga, Čehoslovaška. — Zunanji minister dr. Beneš meni, da je konsolidaciji Evrope na potu v glavnem italijansko-jugoslovanski konflikt in madjarsko vprašanje. Prve vprašanje pa se navzlic težkočam že bliža svoji rešitvi. Vojne se ni bati. V zahodni, srednji in južni Evropi nihče ne more resno misliti na vojno, ker je politični in socialni riziko prevelik, toda da bi poskus vojne pomenil samomor. Tako se bo tudi jugoslovansko-italijanski konflikt končal z mirnim sporazumom. Jugoslavija, ki je z miroljubnim nastopom svoje- ga zunanje ministra Marinovića nenavadno pridobila na ugledu, bo gotovo storila vse, da pride do sporazuma, in ravno tako bo tudi Italija storila vse. Madjarska politika se v zadnjem času ni bavila z ničemer drugim, kakor s spremembo trianonske pogodbe. V Franciji, Angliji in povsod danes vsi uvidevajo, da bi vsako prizadevanje za spremembo povzročilo samo pretresljaje in spore, ki bi mogli Evropo zopet zaplesti v vojno. Kdor na Madjarskem in zunaj Madjarske noče videti, kako so vsi uradni krogi Anglije in Francije proti vsakemu motenju miru, se zavestno igra z ognjem in smešni so vsi poskusi oslabilosti čvrsto solidarnost držav male antante v tem vprašanju.

PODKUPLJENI PROH. AGENTI.

Chicago, Ill. — Med chikaskimi agenti je mnogo takih, ki so se pustili mazati od kršiteljev proh. postav. Dokaze imajo oblasti v rokah, ki bodo dvignili še mnogo prahu v vrstah "Chicago Prohibition enforcement staff". Pri zadetih je okrog trideset agentov, ki so pobasali v svoje žepe okrog \$100.000. Splača se torej biti proh. agent.

Iz Jugoslavije.

V KRANJU JE BILO VLOMLJENO V PROSTORE PO-DRUŽNICE ZADRUŽNE GOSPODARSKE BANKE. — ŠKODA ZNAŠA 170.000 DIN. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Velik vlom v Kranju.

12. jun. zjutraj se je v Kranju in kmalu nato v Ljubljani razširila vest, da je bil ponoči izvršen v podružnico Zadrugne gospodarske banke v Kranju velik vlom, ki presega po svojem obsegu vse vlome, ki so se zadnja leta izvršili v Sloveniji. Podružnica Zadrugne gospodarske banke je nameščena v poslopju blizu znane gostilne pri "Stari pošti", torej ob najbolj prometnem križišču v Kranju. Omenjeni dan zjutraj je stopila v prostore, kjer je podružnična blagajna, služkinja ravnateljstva podružnice Karla Česna, da pospravi in očedi sobo. Takoj je vsa presenečena opazila, da zeva v veliki Wertheim blagajni velika luknja in da je v sobi več vlomilškega orodja. Služkinja je stekla takoj na orožniško postajo, kjer je obvestila o tem orožnike. Kmalu za tem so orožniki prispeli na lice mesta z ravnateljem podružnice Karlom Česnom hkrati. Ugotovili so, da so vlomilci prišli v pisarno preko vrta vrtnarja hišnika, zvali na oknu predsebe železne palice in se splazili notri. Nato so vlomili v ravnateljevo sobo, kjer so s pomočjo priprostega vlomilškega orodja, kakor dlet in svetrov, zvrtili v blagajno približno tri decimetre dolgo in poldrug decimet široko luknjo ter nato pločevino odvili. Skozi luknjo so z lahkoto pobrali iz blagajne skoro ves denar, približno 170.000 Din. Vlomilec, ki so morali delati tik do jutra, se je najbrže zelo mudilo, kajti v sobi so pustili vse svoje vlomilsko orodje. Orožniki so uvedli obširno preiskavo, obenem pa so zaprosili ljubljansko policijo za pomoč. V Kranj so odpotovali revirni nadzornik Žajdela, detektiv Podobnik s policijskim psom in fotograf Trebše. Sodeč po okolišnih vlogah in ker so morali vlomilci zelo dobro poznati razmere, se domneva, da so vlom izvršili neki domači vlomilci. Kakor je bilo na podlagi blagajniškega računa ugotovljeno, znaša škoda 170.000 Din, ki pa je popolnoma krita z zavarovalnino.

Ne pozabim lepe Jugoslavije.

V nedeljo, 3. jun. je odpotoval iz Belgrada tukajšnji nemški poslanik g. Olshausen na svoje novo mesto v Chile. Pred svojim odhodom je dal časnikarjem sledečo izjavo: "V Belgradu in v Jugoslaviji smo bili vedno zelo dobro sprejeti in bomo težko pozabili vaše domovino. Pridobili smo si mnogo prijateljev, vzljubili vašo zemljo in ljudstvo v vseh krajih naše države. Moj predhodnik, nemški poslanik, ki je prišel takoj po vojni, je moral razčiščevati veliko pot za skupno prijateljstvo naših dveh narodov. Takrat so še obstajale velike zapreke kot prirodne posledice velike vojne. Ko sem prišel jaz, je bilo še malo težav, vendar veliko manj, kakor za

časa mojega prednika. Radi tega bo moj naslednik, tretji nemški poslanik imel teren skoro popolnoma čist, na katerem bo brez težav nadaljeval delo na utrjevanju prijateljstva med obema državama. Prepričan sem, da bo to delo lahko. Sam sem namreč lahko ugotovil, da imajo vsi poklicani činitelji v Jugoslaviji najboljše voljo za čim močnejšim prijateljstvom med vami in Nemčijo. Kar se mene tiče, lahko rečem, da sem prejel poslednje dni pred svojim odhodom toliko dokazov in izrazov prijateljstva, da ne bom nikdar pozabil lepe Jugoslavije. Trdno sem prepričan, da vse te prijatelje v Jugoslaviji obiščem, ko se prvič vrnem s svojega novega mesta v Jugoslavijo na dopust."

Koliko škode so demonstranti napravili v Splitu.

Komisija za preračunavanje škode, ki je bila storjena pri zadnjih demonstracijah v Splitu, je končala svoje delo. Komisija je ugotovila, da znaša škoda 210.000 Din. Od tega zneska odpada na italijanske obrate 181.802 Din. ostanek pa se na obrate naših državljanov. Po ocenitvi je največjo škodo imela vtrdka Miotto z zneskom 78.593 dinarjev.

Mussolinijev dvojnik izjavlja.

Ob priliki zadnjih demonstracij proti Italiji je izšla v nekem sarajevskem listu naslednja izjava: "Jaz, Ante Bašić, sluga sarajevskega okrožnega sodišča, izjavljam, da nimam nič skupnega z rimskim Mussolinijem, razen, da me neki sodni svetnik nazivlje Mussolini, ker imam obraz podoban Mussolinijevemu. S tem ugotavljam, da imam rodoljubno sree in če bi šlo po mojem srcu, bi pojedel rimskega dvojnika živega."

Samoumor operetne pevke.

V Splitu se je ustrelila operetna pevka Marija Majhenič, doma iz mariborske okolice.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez obtilka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire smo včeraj pošiljali po teh-le cenah:

500 Din	\$ 9.35
1.000 Din	18.40
2.500 Din	45.75
5.000 Din	91.00
10.000 Din	181.00

100 Lir	\$ 6.00
200 Lir	11.50
500 Lir	27.75
1000 Lir	54.50

Pri večjih svotah poseben pepust. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Meročajna so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČESARK,

425 W. 42nd ST. NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, po-
nedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:
Za celo leto \$5.00
Za pol leta 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:
Za celo leto \$6.00
Za pol leta 3.00

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:
For one year \$5.00
For half a year 2.50
Chicago, Canada and Europe:
For one year \$6.00
For half a year 3.00

POZOR—Številka poleg vašega naslova na listu znači, da kadaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Vojna je največje gorje!

Onim, ki so bili doma v starem kraju priča izbruh svetovne vojne, še bodo v živem spominu takratni vojni hujskači. Kmetke in delavske očete ter sinove so vozili na razna bojna polja, na železniških postajah po mestih je kričala od Nemcev ter nemških vojakov mladež:

"Živela vojska! Doli z izdajalci! Zmaga je naša!"

Kmet v vojaški obleki je preklinjal vojno že pri izbruhu; a je moral molčati, sicer bi bil veleizdajalec. Bojne poljane so se pokrile z mrliči iz kmetijskih in delavskih vrst. Grozote od nerazsodnih ljudi zahtevanega klanja so se gromadle dnevno in kdo je izpil kelih vojnih britkosti do dna? Mar li oni, ki so pozdravljali ter zahtevali morijo? O ne! Ko so slišali o krvi ter smrti, so se poskrili kot ščurki. Živeli so doma v zaledju na popolnoma varnih vojaških mestih, ali pa so si polnili žepke kot vojni liferanti in dobičkarji. Kmeti oče in sin ter drugi delavci, ki so bili odločno proti vojni koj v začetku, so klonili glave pod meč smrti; v domovini so izžemali kmetijske domove vojni hujskači z ovaštvom ter vsemi mogočimi rekvizicijami. In tako je šlo leta in leta. Kmet in delavec je umiral na raznih frontah; doma pa so stradale in obupovale matere z ubogo deco!

Po uspeli Jugoslovanski deklaraciji so se vrnil ostanki vojaških čet — očetov in sinov na rodno grudo s sklepom in prisego: Vojna je največje gorje! Vojno klanje se mora preprečiti za vselej! V vsaki vojni je glavna žrtev kmet in delavec z življenjem in imetjem!

In ko se je rodila jugoslovanska država, zavlada lažljive ni mir, so bili vojni hujskači oni, ki so kazali na kmeta ali delavca vojaka, češ: zakaj si bil tako neumen, da si se boril. Doma bi bil ostal kot jaz in bi bil lahko imoviti vojni dobičkar.

Od prevrata do predkratkim je potihnil v Jugoslaviji klic po vojni. Še-le, ko sta Radičeva in Pribičevićeva stranka prišli v opozicijo, so zavalovili iz teh vrst kliči: Na vojno!

Kdo hujska sedaj po takorekoč komaj končanem svetovnem klanju zopet na vojno? Mar li kmet ali delavec? Ne in zopet ne! Zahteva po vojni se je rodila in buknila na dan iz ust voditeljev Radičeve in Pribičevićeve stranke, ki so bile vsi med svetovno vojno na vafnem in ki bi bili tudi danes v slučaju vojnega gorja v ravno istem položaju! Hujskati je lahko, nositi posledice demagogije, je druga!

Vojni hujskači pred svetovno vojno in danes so si enaki za las!

Proti vojni je tudi ves ženski svet. Znana Jane Adams hoče v "Mednarodni ženski zvezi za mir in svobodo" združiti vse ženske sveta, ki so proti vsaki vrsti vojne, izkoriščanja in zatiranja. V njenem smislu govori Francozinja Capy, ko pravi: "Vse človeštvo gleda na nas! Bomo li k nam iztegnjene roke napolnile z mero ljubezni, ki jo imamo?"

V knjigi "Science of Power" čitamo med drugim: "Ženski duh je oni, ki bo prevzel v bodoči civilizaciji vodstvo; kajti ženske imajo lastnosti, ki gradijo in ne razdirajo, so potrpežljive, veliko žrtvejejo, prenašajo trpljenje in prinašajo ljubezen, vidijo jih kot požrtvovalne strežnice, kot vzgojiteljice itd." Ne-ka Japonka piše: "Na Japonskem gre militarizem zelo nazaj, povsod se to pozna. Me ženske se borimo proti njemu, kjer se le moremo, pri vzgoji otrok, pri vplivanju na naše može, pri pisanju v knjigah in časopisih. Vojne dogodke in poročila o orožju ne smejo v mojo hišo!"

V Dublinu so se vse vodilne ženske združile v geslu: "Vojna vojni! Povsod naj vejejo mirovne zastave in naj se bije boj proti vojni!"

Da, geslo nas vseh naj bo: Vojna vojni! Prizadevajmo si razkrinkati vse to moderno besedičenje, ki na eni strani govori o miru in prijateljstvu, na drugi strani pa podpihuje narodne strasti, išče pri tem le svojo osebno korist!

SLAVNOSTNI DNEVI DETROITSKE NASELBINE.

Detroit, Mich.

V naši naselbini se vrše velike priprave za proslavo blagoslovitve naše nove cerkve sv. Janeza Vianneja. Slovesnosti se bodo vršile v kratkem, namreč 29. in 30. junija in v nedeljo 1. julija.

V petek, 29. junija zvečer ob 7:30 bo škof Gallagher blagoslovil novo cerkev in delil zakrament sv. birme. Slavnostni govornik bo Rev. Odilo Hajnshek. Vsa društva se udeležijo te proslave korporativno z društvenimi znaki. Povabljeni so tudi vsa bratska hrvatska društva v Detroitu, da se udeležijo.

V soboto, 30. junija ob pol osmih zvečer, bo v novi cerkvi pevski koncert pod vodstvom velikega pevovodje Rev. Odila Hajnsheka. Pevski zbor, ki ga je zbral okoli sebe, garantira prav poseben umetniški užitek. Zavaljo tega in pa še zato, ker je dobiček namenjen za nove orgle, je pričakovati prav velike udeležbe.

V nedeljo 1. julija, bo pa višek naše proslave. Dopoldne ob 10:00 bo v novi cerkvi slovesna zahvalna služba božja, pri kateri se bodo blagoslovile nove orgle in se bo prosil blagoslov za uspeh katoliškega shoda.

Opoldne bo v župnišču obed za zunanje goste in domače povabljenke.

Popoldne ob 2:00 bo v dvorani v Liberty School otvoritev katoliškega shoda z mogočim himno: Povsod Boga. Nato bodo sledili govori in primerne deklaracije. Glavni govorniki bodo: Mr. Anton Grdina, Rev. J. J. Oman in Mrs. Mary Hochevar, vsi iz Clevelanda, O. Vabimo tudi druge goste od blizu in daleč, da za tisti dan prihitijo v našo sredo. Samo naznanjajo naj nam takoj in nas obveste o svojem prihodu, da jim vse potrebno pripravimo.

Zvečer ob osmi uri v nedeljo bo pa ponovitev cerkvenega koncerta, pri katerem se bodo navrgle nekatere izborne točke z orglami in vijolinami.

Taka bo naša proslava in upamo, da bo prav lepo potekla. Vse Slovence v Detroitu in drugod opozarjamo na tiste dni. Kdor želi kako stvar v tej zadevi vprašati, naj se obrne na sledeči naslov: St. John Vianney Rectory, 386 Geneva, Highland Park, Mich.

RAZNE VESTI IZ CLEVELANDA IN OKOLICE.

Cleveland, Ohio.

Trije slovenski rojaki, visokošolci so to leto graduirali na

kolegiju znane John Carroll univerze, in sicer Viktor Suhadolnik, Anton Prijatelj in Alojzij Skul. Vsi trije se podajo v jeseni na slovečo univerzo v St. Louis, Mo., kjer bodo nadaljevali svoje medicinske študije. Četrtnik kolegija Western Reserve univerze je dovršil Mr. Carl W. Rotter, sin ugledne James Rotterjeve družine v Nottinghamu. Graduira je tudi na Oberlin kolegiju Miss Frances J. Lausche, najmlajša hčerka Lauschev družine, sestra bratov Franka, slovenskega odvetnika in Dr. W. J. Lausche, slovenskega zobozdravnika.

Umrli je rojak John Kremzar, star 43 let, doma iz St. Vida nad Ljubljano. V Ameriki je bival 19 let. Tukaj zapuščajo soprogo, eno hčer ter dva sina, v starem kraju pa dva brata in eno sestro. — Preminula je Mary Kren, stara 45 let. Zapuščala soproga in sestro in brata. — Umrli je v Mt. Sinai bolnici po mučni bolezni Katari- na Basič, 1097 E. 64th St. Doma je bila iz sela Lokočevca. Zapuščala soproga in šest otrok. Preostali im iskreno so- žalje, pokojnim pa večni mir in pokoj.

V nedeljo 1. julija se bo vršil na Špelkotovih farmah piknik društva sv. Janeza Krst. št. 37, JSKJ. — Dne 4. julija bodo pa imeli zabavo na prostem člani Slov. Del. Zdr. Zveze, in sicer na Močilnikovi farmi.

ZAHVALA IN DRUGO IZ INDIANAPOLISA.

Indianapolis, Pa.

Prosim nekoliko prostora v cenjenem listu Amer. Slov. Letošnjo spomlad sta me obiskali dve bolezni, influenza in pljučnica. Ni pa moj namen opisovati na široko moje težave, saj jih ima vsak sam dovolj. Pač pa je moj namen ta, da se zahvalim vsem tistim, ki so me v bolezni obiskovali in tolažili. Nisem več mislila, da ozdravim. A Bog je hotel drugače in me ohranil še pri življenju. V težki bolezni me niso zapustili prijatelji in sestre Maternega društva in društva sv. Ane, KSKJ. Prihitele so k meni in mi stregle podnevi in ponoči, kakor rodne sestre. Pri- srčna hvala vsem, ne morem vseh z imenom imenovati na tem mestu, zatorej naj to za- dostuje. Hvaležna ostanem vsem do groba. Hvala tudi ti- stim, ki so se me spominile pis- menoma in mi pošiljale pozdra-

ve, Bog plačaj! Nadalje naj omenim na tem mestu, da bomo imeli 28., 29. in 30. t. m. cerkveno veselico v korist naše slovenske cerkve. Iskreno vabimo vse članice Ma- ternega društva, da prihitijo na pomoč, da bo uspeh večji. Vabimo vse farane in faranke cerkve Presv. Trojice, da se u- deležijo omenjene dreve in nas obiščejo.

Dr. katoliških Mater in žena ima že precej dolgo časa spo- ved in skupno obhajilo na vsa- ke tri mesece. Nekatere žen- ske so se namreč izrazile, da bi rade pristopile, če ne bi ime- li spoved vsaki mesec. A zdaj, ko imamo spoved vsake tri me- sece, ni prav nobenega razlo- čka in je tudi zdaj število čla- nic majhno. Storitve svojo dolž- nost in udeležite se spovedi in skupnega obhajila vsake tri mesece in se udeležite dru- stvenih sej, če ne bomo zopet odredile, da bo spoved in skup- no obhajilo vsaki mesec. Pri- ditelje prihodnjič v polnem šte- vilu, to je vse članice, ki ste bile za trimesečno spoved in skupno obhajilo. Druge sestre, upam, da se s tem nisem nobe- ni zamerila, ker sem na to o- pozorila, a je bilo potreba, da se obdrži red za trimesečno spoved in obhajilo.

Prisrčni pozdrav članicam Maternega društva in članicam dr. sv. Ane KSKJ, kajor tudi vsem čitateljem Amer. Slov.

Mary Savinec,
preds. dr. kat. Mater in žena.

PISMO IZ ROGAŠKE SLATINE.

Dvajsetletnica donatskega vrelca.

Rogaška Slatina, 4. junija. — Binkoštni ponedeljek je ina- vguiral pri nas spomlad. Pre- rojenje v naravi, prerjenje pri gostih. Sledovi mrazu so se izgubili, zavlada je blago- darno sonce. Posečanje kopa- lišč je naraslo. Dotok tujcev je večji. Prišlo se je pravo se- zonsko življenje.

Rogaška Slatina ni šumen kraj z luksurijsnim značajem, marveč hoče biti bolnikom pri- jetno zatočišče in letovišni- kom željeno razvedrišče. Gost se čuti povsod lepo domačega. Sprejemanje pacientov pri naših zdravnikih je prijazno. Preiskava natančna, procedu- ra skrbno določena. Zdravni- kova vzpodbudna beseda po- meni v slučajih že pol ozdrav- ljenja. V kopalnicah je postrež- ba vljudna. Park je sredi seze- ne tako krasen, da se mudijo v njem gostje od zore do mraka in še v noč. Prijatelj priro- de se šeta, ves ji izročen, po- zloznih poteh širnih smaragd- nih gozdov. To je baš potreb- no, da ne pripelje s seboj v Slatino morehrih skrb, kdor išče tu ozdravljenja in okre- pčanja. V tem pogledu ostane- je v stalni veljavi dobrotne be- sede dr. Iva Šorlija v njegovi brošuri o Rogški Slatini: "... Človek, ki je prišel sem iskat zdravja ali oddiha, naj se po- čuti, kakor v voljnem, toplen-

narodu, naj pozabi vse, naj ne misli celo ničesar, to naročje ga hoče samo zibati, dokler je tu in potem res zdravega" od- pustiti, da se vrne v borbo živ- ljenja". Sloveči zdravnik dr. R. Th. Cooper pravi, da hoče priroda ohraniti človeka zdra- vega. Našemu razumu pa je odrejen vpliv, da skloni telo k zdravju ali bolezni. ... Zaupa- nja treba, vere, da boš ozdra- vel, ravnanj se točno po zdrav- nikovih navodilih in bivaš ko- likor mogoče v prirodi!

Za uspešen boj proti raznim boleznim mora biti v zdravili- šču dobro urejena dijetična kuhinja. Stvar prizadetih fak- torjev je, da se ukrene vse po- trebno, da bo pacient, ki mu je predpisana dijeta, v resnici oskrbovan po zdravnikovi od- redbi. Videli smo okrožnico, po kateri smemo soditi, da pri- de dijetična stran zdravljenja v polni red. Med gosti vlada mnenje, da naj bi se kuhinja pridrla eni ali drugi restav- raciji, kjer bi bil pacient si- guren, da dobi predpisano hrano. Pozdraviti je stremenje po reformaciji zdraviliških ku- hinj, da bosta bolni in zdravi gost prehranjeni zadovoljivo, tako kakor to mora biti v zdra- vilišču svetovnega slovesa.

Leta 1907. so opazili, da se je pričela slatina vrelcev "Tem- pel" in "Styria" ob deževnem vremenu mešati s sladko vodo. Takratni štajerski deželni od- bor je odredil preiskavo celega obseja izvirkov. Izkopali se na 10,000 kubnih metrov materiala. Slednjič so zadeli na trdo škalo. Geolog, nadzor- nik čeških vrelcev dr. Knett je vodil to težko in odgovorno po- lno delo. Na 80 m dolgem in 30 m širokem polju so našli vrelce, katere so vse kemično preiskali. Po svoji sestavi so bili potem spojeni v tri skupi- ne, in sicer "Tempel" z nizko, "Styria" z visjo in "Donat" z najvišjo koncentracijo. Slatina je po tehničnih napravah ohre- njena čista, da nima niti zrak dostopa do nje. Delo je bilo dovršeno leta 1908, z nepriča- kovanim uspehom. Odkrit je bil izvir, ki je presegal dose- danje po svoji koncentraciji. Po bližnji Donački gori se mu dali ime "Donat".

Letos proslavljamo torej dvajsetletnico učinkovanja slo- venskega izvora "Donat", s kate- rim so se pečale številne zdrav- niške razprave in kateri je dal Slatini novega razmaha. Po svoji sestavi prekaša Donat vse znane svetovne vrelce in njegova učinkovitost je narav- nost čudovita. Vrelce spada med najmočnejše, kar jih po- znamo in stoji po svoji solni vsebini nad viri v Marijskih Laznih, Karlovih varih in Vi- chy. Ako danes izrečejo svoje priznanje donatskemu izvoru tisoči gostov, katerim je pomag- gal tekem 20 let, bo to mogo- čen slavošpev zdravilnosti na- še slatine.

Od 1. maja t. l. stanuje v Rogški Slatini okrožni zdrav- nik dr. Karel Brabec, ki je tu- di kopalniški zdravnik. Tako i- mamo v zdravilišču tri izborne domače zdravnike dr. Kolte-

rerja, dr. Lavriča in dr. Braba- ca, do katerih se gostje lahko obračajo s polnim zaupanjem.

Med gosti je že mnogo ino- zemcev iz Madžarske, Nemči- je, Avstrije, Italije. Ljubljana je dobro zastopana: narodni poslanec dr. Albert Kramer, notar Hudovernik, dvorni svet- nik Rustija, trgovec Schwent- ner, odvetnik dr. C. Oblak, dr. Vrtačnik in še drugi. Med go- sti se mudi tudi frančiškan fra Ljubomir Galič iz Gorice pri Ljubnem, ki je bil član Narodne- ga predstavništva. Precej je že naših slovenskih gostov, katere je Rogška Slatina trdno pri- klenila nase, da jo posejajo leto za letom. Gotovo je, da "Styria" in "Donat" uvrstila med redne vsakoletne goste še marsikoga, ker vendar dohaja do veljave dejstvo, da imamo v Sloveniji izborna zdravilišča, ki ne zaostajajo za inozemski- mi.

Ukradeni križ.

Ves skesan jo je primahal Rožanec s Kravjega vrha v župnišču ter se je postavil pred duhovnega pastirja.

"No, očka, kaj imate na sr- cu?" ga je župnik prijazno nagovoril.

Križ me teži," se je sklonil kakor pod mučnim bremenom.

"Kakšen križ? Tako nekam čudno govorita!"

"I no, križ, ki sem ga vzel pred desetimi leti..."

"Kje ste ga vzeli?" je bil župnik vedno bolj radoveden.

"V cerkvi pred oltarjem. Žal mi je, da sem se zmotil in vest me neprestano grize, več ne morem prenašati..."

"Ni prav, da ste se zmotili. Kesanje se, ako hočete zadobi- ti odpuščanje; predvsem pa morate vrniti, kar ste izmakni- li..."

"Im, vrniti," je podvomil Rožanec.

"Vrniti, vrniti," je trdil du- hovník. "Kjer ste ga vzeli, tja ga morate položiti."

"Bom, na Vašo besedo." Ro- žanec se je zasulak in odšel k stopnicah. Župnik je stopil k oknu, radoveden, kakšen križ mora vrniti njegov najboljši sosed, ki ga je "sunil" v cerkvi pred oltarjem.

Čez kake pol ure je nastalo za cerkvično glasno javkanje. Župnik jo je ubral iz sobe in videl Rožanca, nosečega na hrbtu svojo boljšo polovico. S težavo se je prenil skozi napoi- odprta vrata; žena se mu je z vso silo upirala in otepala z no- gami in rokami. Obstal je pred oltarjem, išče primerno me- sto, kamor bi jo posadil.

"Kaj pa to pomeni, Roža- nec?" je strmel duhovnik.

"Svoj križ vam vračam, ki sem si ga pred desetimi leti tukaj zadel na ramo", mu je odvrnil in odložil pred župni- ka zakonsko breme.

Dvojna mera.

Agata: "Samo, da bi mogla odvaditi svojega moža od ka- njenja."

Roza: "Saj vendar tudi ti kadiš."

Agata: "Prav zaradi tega. Če namreč kadija oba, zapra- vica preveč denarja..."

X.

V gorskem prepadu je tulil vihar, sukal in lomil le drevesa in na svinčeno črnem nebu je tiral volčje megle. Ploha je lila in vrtnici so bobneč valili po gorskem rebu strgane grude in iztrgano korenje dreves.

Sopeč je šel navzgor med požanim gr- mičevjem kamelije in bombaža. S kuštra- vimi lasmi, ves premočen se je vzpenjal v vrtnice naliva na gorski vrh, katerega je šumeča burja tepla z bičem, ki ima mili- jon vrhov. Človek, ki beži iz potopa, pred solzami, pred samim seboj. Ubog, trpeč človek, ob katerega dušo buta še večji vi- har. — Še večji tajfun.

Kam drvi? Samega sebe išče! Beži pred samim seboj, da bi našel sam sebe. Ven v naravo! Ven v grmeči vihar! Odprti sree, človek, da bo se od tebe učila trpeti rume- na, svet razdirajoča burja...

(Dalje.)

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

* PODLISTEK *

Štefan Lazar:

TITANA.

Roman.

— Omoži se... — je nevedoma mrmral Mutsuhito Dsain.

Zvonček je prebledela.

— Omoži se? — je napela tresoce se oči.

— Alice, o Alice... — je mrmral Mut- suhito Dsain prepadlo.

— Alice? — so dihnila usta ime tujega dekleta... Mutsuhito...

Trpeči mož se je vzdramil.

— Kaj hočeš? — jo je gledal temno in zmeden.

— Tolažim te...

Mutsuhito Dsainova glava se je zopet povzela, Tolažim te! Toda ali je tolažba

za njegovo bol? Tih, zadušen glas se je prikradel iz grla, kot da poje prvo vrstico kake žalne pesmi... potem pa je utihnil, obraz zakril in tiho spal.

— Gospod, Mutsuhito Dsain, pomisli na to, da je ljubezen združena z boleščjo... — mu je reklo dekle malodušno. — Tudi meni se čisto dozdeva, da se od mojega vzdihla posuši list... in glej, v kljub temu premagujem bol...

Mutsuhito Dsain je tresoč se sedel na preprogi.

— Ti si mož, jaz le slabotna ženska stvar, vzami me za vzgled, bodi močna du- ša, stresi s sebe prah in odpri srce pred neumrljivimi bogovi in oni se te usmili- jo; iz glave ti preženejo temne misli, slabost in greh...

Mutsuhito Dsainove solze so padale na pobeljeno preprogo.

— Obrni se k duhovnom prednikov ki čuvajo japonsko cesarstvo in varujejo na- še duše. Obrni se k najljubšemu duhu: Ot- toke, ozri se na me, milostno glej na me...

— Mati... je tožil nesrečnik. — Oh, Ko- korčin, zakaj si me rodila? Ti uboga Ko- korčin...

Naprej se je nagnil, iz odprtih ust mu je vrela bol in tihe solze so se spuščale po zgubnem obrazu ko srebrne marjetice.

Dekle je dalje govorilo:

— Zateci se k materinem duhu; on ti bo stal ob strani in te bo branil zoper Bake- mono-Lama, zoper skušnjave. Ker ljube- zen je skušnjava... Daruj velikim bogo- vom in oni ozdravijo tvojo smrtno ljube- zen...

— Ne... ni mogoče... — je sopal Mut- suhito.

— Ali jo tako ljubiš? — je zahtelo de- kle. — Oh, srečna deklica!

— Kaj hočeš? — jo je mrzlično gledal Mutsuhito. — Ljubim jo...

Dekletova glava se je klonila ko umira- joči cvet.

— Ljubiš jo... — je tiho ječljala.

— Ljubim! — je privrela na Mutsuhito Dsainova usta tožba in obledeli obraz je

obsijala neka blazna veselost. — Ona je moja!...

— Omoži se... — je šepetala Zvonček.

— Omoži se? — so ropotali zobje, ko da kamenje melje. — Alice! Raje svet uničim...

...u-ni-čim!...

Skočil je s preproge in v divji jezi tresel s pestmi. V hišo je butal veter in ploha je šumela. Tajfun je prihajal! Toda Mutsu- hito Dsain je prekril ropotajoči vihar:

— Raje umorim! Umo-rim svet... Hej!... Hej!...

V krogu je bežal, potem pa se je napo- til ven. Dekle ga je zgrabilo za rob plašča.

— Mutsuhito! Stoj... Jaz, jaz te ljubim.

Mutsuhito Dsain je strašno zakričal, de- klico v prsi sunil in oddirjal ven.

— Moj dragi... — je šepetala Zvonček.

Zvrtelo se ji je, sinje oči so se bolešno zaprle in se je zgrudila na preprogo. Roki sta odleteli narazen in rokavi plašča so se odprli. Mrtva gospica. Na pozlačenih ust- nica se prikaže kri ko rudeča črešnja.

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR.

- 1 Nedelja — Dragocena Kri Jezus.
 1 Ponedeljek — Obiskanje bl. Dev. M.
 3 Torek — Sv. Pavel.
 4 Sreda — Sv. Berta.
 5 Četrtek — Sv. Ciril in Metod.
 6 Petek — Sv. Izaija Pr.
 7 Sobota — Sv. Vilibald.

Rev. K. Z.:

PETA NEDELJA FO BINKOŠTIH.

5. pobinkoštna: O grehu v misli in besedi. (Mt. 5, 20-24)

Berilo je vzeto iz lista sv. Petra, 2. poglavje, 8. do 15. vrste. Zgodbe stran 1092 in 1094.

Ljubezen do bližnjega je naša glavna zapoved poleg ljubezni do Boga.

Nobena reč pa ne žali ljubezni bolj, kakor obrekovanje in opravljanje in jeza in sovraštvo. Pred tem nas pa svari današnje berilo in evangelij.

Berilo posebej svari pred grehi jezika, to je pred opravljanjem in obrekovanjem.

Naša splošna slabost je, da radi drug čez drugega govorimo. Vsi smo tako občutljivi za vsako besedico, katero bi drugi čez nas rekli. Tako malo se pa pogosto pomisljamo, da mi s tem druge žalimo.

Opravljanje in obrekovanje je grda napaka človeške narave, katero moramo z vso silo zatirati v sebi.

K temu nas opominja apostol Peter: "Bratje, bodite ene misli, usmiljeni drug do drugega, bratoljubni, milosrčni in krotki". Kdor ima te lepe lastnosti na sebi, ta gotovo ne bo žalil bližnjega z opravljanjem in obrekovanjem. Tak bo mislil na svoje napake raje, kakor na napake bližnjega. Tak bo imel sočutje in usmiljenje za bližnjim in njegovimi napakami.

Tega tudi takrat ne storimo, ako nam je bližnji krivico storil. "Ne povračajte hudega za hudo, ne kletev za kletev". Prepustite raje maščevanje Gospodu. Zakaj "oči Gospodove so obrnjene na pravičnike". On vidi krivice in jih bo maščeval, kajti "obraz Gospodov je zoper hudodelnike" in on bo maščeval vsako krivico, nam storjeno od kogarkoli. Kar mislite si, da vam obrekovanje ne more škoditi. "Kdo vam bo škodoval, ako ste vneti za dobro?" Če pa vendar krivico trpite, blagor vam! Veliko zaslužnje imate pri Bogu.

Kdor ne zna krotiti svojega jezika, škodi največ tudi samemu sebi. Opravičevanje povzroča največ težav sam sebi, povzroča prepire in sovraštvo, ko tudi sam trpi. Zato "bratje, kdor ljubi mirno življenje in hoče videti srečne dni, naj brzda svoj jezik in njegova usta naj ne govore goljufije."

Kako lep in potreben nauk za današnje dni, ko je toliko opravljanja in obrekovanja na svetu. Držimo se ga! Nikdar ne bomo obžalovali.

Evangelij je vzet iz evangelija sv. Matevža, 5. poglavje, 20. do 24. vrste. Zgodbe stran 216.

Pa ne samo opravljanja in obrekovanja se moramo varovati, kakor uči berilo. Sv. evangelij nas svari dalje tudi pred sorodnimi grehi, to je pred jezo, prepri, zmerjanjem, pred takozvanim "zbadanjem".

Hinavski farizeji in pismarji so se strogo držali samo glavnih stare zapovedi božje "Ne ubijaj". V spolnjenju te postavbe so videli spolnjenje cele postavbe do bližnjega. Toda Gospod Jezus pa tako pravičnost odločno zavrača. "Ako ne bo vaša pravičnost obilnejša", kakor je taka, "potem ne pojdete v nebeško kraljestvo". Da, res je, da se je reklo starim v božji zapovedi samo "Ne ubijaj". Toda božji nauk, moj nauk zahteva več. "Jaz pa pravim", da to ni dovolj, da je enako grešna tudi jeza na bližnjega, zmerjanje, prepri, in kar je temu enakega. Zbadanje in zmerjanje dostikrat bolj boli človeško srce, kakor telesno ranjanje. Prepri krajsajo človeško življenje. Sovraštva vodijo k mnogim krivicam in tudi k mnogim umorom in pobojem.

Zato je Kristusov nauk, da moramo vsi, ki smo njegovi, živeti v medsebojni ljubezni. Da, ako ne živimo v ljubezni z bližnjim, Bog ne mara niti naših molitev, niti naših darov. Ako prineses svoj dar pred oltar, pa se spomniš, da živiš v sovraštvu, "da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti svoj dar pred oltarjem in pojdi se popreje spravi z njim in potem šel le pridi in daruj."

O, kako malo se mi pogosto zmenimo za to veliko zapoved. In vendar tako važno je! Zveličar sam polaga toliko važnost nanjo. Da, niti zveličar ne bomo, ako tega ne bomo držali.

Izprašajmo svojo vest danes glede zlorabe svojega jezika. Radi opravljamo? Radi obrekujemo? Nikari! Ne bomo imeli mirnega "življenja in ne bomo videli dobrih dni."

Živimo v jezi z bližnjim? Imamo grdo navado, da radi zmerjamo? se radi prepiramo? radi zbadamo? Nikari! Ako to delamo, pa naj bomo drugače še bolj pobožni in se delajmo še boljših, smo kakor hinavski farizeji in ne bomo videli nebeškega kraljestva. Amen.

Širite "Amer. Slovenca"!

SLOVENSKI DELAVEC NA PRIMORSKEM BREZ KRUHA.

Gorica, 6. junija. — Življenjske razmere za našega delavca na Primorskem postajajo z vsakim dnevom slabše in kmalu bo prišel čas, ko bo naš delavski življenjski moral iz svoje domovine v daljni tuji svet s trebuhom za kruhom, ker ga na njegovih rodni tleh ni več zanj.

Fašistični režim je pred vsem porinil tudi naše delavstvo v fašistične sindikate. Tu je bil vsak odpor nemoč. Kdor si je hotel ohraniti delo ali ga dobiti, se je moral vpisati v fašistični sindikat. Zato se je tudi v resnici velika večina našega delavstva vpisala v fašistične sindikate. Toda tudi ta korak mu ni pomagal bogve kaj. Danes namreč tudi za slovenskega delavca, ki je član fašističnega sindikata, ni več dela, ker ga skoraj povsod mečejo na cesto in nadomeščajo z renjokolskimi privranci. Vsa javna dela, zlasti pa gradbo železniških prog in cest v vojaške in civilne namene imajo v rokah italijanski podjetniki, ki pripeljejo delavstvo že s seboj iz starih italijanskih pokrajin. Za našega človeka ni dela pri takih podjetjih. Tam pa, kjer so bili do sedaj nameščeni naši delavci, pa so jih v zadnjem času začeli odpuščati. tako da bo v kratkem vse "očiščeno".

Tako je bilo n. pr. v Gorici pri gradnji balilovskega doma na Katarinijemv trgu zaposlenih doslej 22 preprostih slovenskih delavcev, ki so bili vsi člani fašističnega sindikata. Toda to jim ni pomagalo nič: 25. aprila je podjetnik inž. Bianchi odpustil 20 teh slovenskih delavcev, a 15. majnika je vrgel še ostala dva na cesto, češ, da za drugorodce ni dela v Italiji.

Na Panovcu pri Gorici so na tamošnjem strelišču nekaj opravljal. Pri tem delu je bilo v začetku zaposlenih nekoliko naših delavcev, toda danes ni niti enega več.

Ko se je začel graditi železniški most čez Sočo pri Solkanu, je bilo začetkom tamkaj na delu tudi nekaj naših ljudi, a v nekaterih tednih so jih odpravili vse do zadnjega. Pri železniških delih med Gorico in Prvačino, kjer je na delu več sto delavcev, je med njimi samo kakih deset domačih ljudi in sicer pri gradnji nekega mostu, ki jo ima v zakupu neki domačin. Pri gradnji znane strateške ceste iz St. Vida na Nanos je bilo tudi zaposlenih nekoliko naših ljudi, toda v zadnjem času so odpustili vse. Le tu pa tam vzamejo na delo kakoga domačina pri cestnih popravilih pri Kneži. Vsi ostali množestveni delavci so iz starih italijanskih pokrajin. Pri gradnji nove ceste v Polog pri Tolminu so najprej odpustili vse domače delavce. Lahe pa šele potem, ko je bila cesta že dokončana.

Na železniški progi danes ni niti enega slovenskega prožnega delavca več, a ravno tako tudi znana velika Brunnerjeva predilnica v Podgori pri Gorici.

ZVEDELA BI RADA

naslov od bratov Georgea in Johna Malevič, rojena v Vidošičih pri Metliki. Kdor ve za njihov naslov, prosim, da bi ga poslal na spodaj podpisano. — Rada bi jima izročila pismo, katero sem dobila od njihove sestre iz starega kraja, Marije Gusič, Stojavnece, rojena v Vidošičih.

Anna Susman,
845 S. 5th St., Canon City, Colo.

VINKO ARBANAS

Edini slovenski cvetličar v Chicagu

Phone: Canal 4340.
1320 W. 18th St. Chicago, Ill.

Vence za pogrebe, koppe za nove in v vsa in to stroko spadajoča dela izvršujemo, tudi po naročilu. Dostopni na dan.

Tajništvo sindikatskega urada poziva vse tajnike vseh sindikatov, da mu še tekom tega meseca pošljejo poročilo o svojem delovanju med članstvom sindikatov v svrhu poitalijančevanja priimkov.

REŠILNA EKSPEDICIJA ZA FAWCETTA.

Pred tremi leti se je odpravil britanski raziskovalec polkovnik Fawcett s svojim sinom in prijateljem Rimmellom v neraziskane pokrajine Matta Grossa v Braziliji. Zadnje vesti o tej trojici so dospeli v svet sredi l. 1925. in povedale, da so dospeli v ozemlje Indijancev Bakairi, severno od Cuyabe in da je Rimmella pičil neki mrčes, kar mu napravljalo velike bolečine. Oba domačina, ki spremljata ekspedicijo, jih hočeta zapustiti, ker se bojita divjih indijanskih plemen; s 14 tovrstnimi osli so velike težave. Tako se je glasililo to zadnje poročilo; poslednji bilo o ekspedicijski nobene sledi več. Le toliko so dognali, da hodi po tistih predelih neki zapuščen, apatičen belec, ki daje na vprašanja čisto zmedene odgovore. Domnevali so, da bi to utegnil biti Fawcett, ki je kdor ve kako izgubil svoja spremljevalca in je sedaj mrzlično taval okoli. Sedaj se je odločil raziskovalec Južne Amerike — Dyott, da gre Fawcetta iskat. To je ogromna naloga! Ozemlje Matto Grosso obsega 500.000 kvadratnih kilometrov in prebiva na njem do pol milijona Indijancev, ki se jih zaradi njih divjosti boje vsa sosedna plemena. Fawcett je nameraval te Indijance obvladati s tem, da bi se jim s strelnim orožjem in raznimi znanstvenimi poizkusi pokazal kot višje bitje, vsled česar bi se ga bali. Je pa lahko mogoče, da so si hoteli Indijanci takega mogočnega čarodeja obdržati in ga niso več izpustili.

Dyottova ekspedicija pojde v smeri "Zlatega rudnika mučenikov", ki so ga odkrili Portugalci pred 200 leti in ki skriva baje ogromne zaklade. Kakor pripoveduje sporočilo, so Portugalci, ki so rudnike odkrili, njihovi indijanski služabniki umorili. Rudnik domneva, da je severno od Smrtne reke med Hingu in Aragnayo in menijo, da je bil šel Fawcett prav ta rudnik iskat.

RAZPRODAJA KNJIG po znižani ceni.

Skupina devetih knjig za \$2.00

- 1.) ZABAVNIK. Zbirka družabnih iger, "trikov" in "črnih umetnosti", s katerimi se lahko ure in ure zabava celo družbo. Cena 65c
- 2.) NA NEGOTOVIH POTIH. Mična in zanimiva povest iz ameriškega življenja. Cena 30c
- 3.) SADJE V GOSPODINJSTVU. Pouk in navodila gospodinjam, kako se da navadno sadje, surovo ali kuhano, pripraviti v okusna jedila. — Cena 75c
- 4.) Za krščanski socializem. Edino socializem bo rešil človeško družbo propada. A ne svobodno-miselni socializem, ampak socializem na krščanski podlagi. Ta knjiga vam nudi jasen pogled v njega bistvo. Cena 50c
- 5.) PET KNJIG GORIŠKE MOHORJEVE DRUŽBE ZA L. 1928. Izmed teh ste dve povestni knjigi dve poučni in en koledar. Cena \$1.10

SKUPAJ \$3.30

Ako naročite skupaj vseh navedenih devet knjig naravnost iz naše knjižarne in pošljete denar naprej, jih dobite za znižano ceno

\$2.00

Knjižarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Naročite knjige iz seznama Naših knjig.

I.

POVESTI IN ROMANI.

Agitator. Roman. Janko Kerstnik

Barvaste črpanje. Zbirka več

Bele noči. — Mali junak. Romana.

Dostojevski

Beli rojaki. Zbirka povesti. Eng

russkih poľian, v dveh delih.

Vsak del po

Colomba. Povest po znanem

franc. pisatelju Prosper Me-

Gangl

Carski sel, Jules Verne. Povest z

rimce

Četrtek. Napeta povest iz london-

skega življenja

Črna smrt. Fr. Ks. Meško. Pre-

trseljiva povest

Čuite nas. R. Vrabl. Kratke, zelo

podučne zgodbe

Detela, zbrani spisi. 1. zv. Hudi

čas, zgod. povest. Blage duše,

veseloligra

Detela, Takini so. Zgodovinska

povest. — Begunka. Drama v

trih dejanjih

Duh v Kenterville. Angl. pravljica

Duška. Roman. Prvi del.

Dve sliki. Fr. Ks. Meško. Dve

povesti s podeželskega življenja

Fabijola, ali cerkev v katakombah.

Povest iz rimskih časov.

Furij. Burna novela iz mladeničev-

skega življenja

Glad. Knut Hamsun. Roman.

Gladiatorji. Zgodo. roman iz l. 70

po Krist. 2 zvezka skupaj

Golobovi. Novela s podeželskega

življenja

Gospodarica sveta. Avanturisti-

čen roman

Gozdarjev sin. F. S. Finžgar. Po-

vest slov. mladeniča

Homerjeva Ilijada. Fr. Omerza.

Starogrška pravljica

Igralec. F. M. Dostojevski. Ro-

man iz spominov mladeniča.

Ivan Cankar, Zbrani spisi. 2. zv.

Izdajavec. F. V. Slemenik. Zgo-

dovinska povest iz turških časov

Iz modernega sveta. F. S. Finž-

gar. Napet roman iz delav. življenja

Kratke povesti

Izlet g. Broučka v XV. stoletje.

Svatopluk Čeh

Iz življenja za življenje. Kratke,

poučne povesti

Jagode. J. Stritar. Knjiga za od-

rastlo mladino

Jaromil. Češka narodna pravljica

Jernač Zmagovaj. H. Sienkiewicz.

Poljska povest. Med pla-

zovi. Povest tirolskega gorskega

župnika

Juan Misericordia. P. L. Coloma. Span-

ska povest

Junakinja iz Štajra. Povest iz bo-

ja med katol. in prot. vero.

Jutranja zvezda. H. Rider Hag-

gard. Roman

Jurčičevi zbrani spisi. Vsak zve-

zek po

1. zvezek: Narodne pravljice

in pripovedke. — Spomini na

deda. — Jurij Kozjak. — Je-

senska noč med slovenskimi

polharji. — Domen. — Dva pri-

ateljca.

2. zvezek: Jurij Kobila. — Ti-

hotapec. — Urban Smukova

ženitev. — Klosterski zolnir. —

Grad Rojine. — Golida.

3. zvezek: Deseti brat. —

Nemški valpet.

4. zvezek: Cvrt in sad. — Hi

mestnega sodnika. — Kozlovska

sodba v Višnji gori. — Dva brata.

5. zvezek: Sosedov sin. — Sin

kmetskega cesarja. — Med dve-

ma stoloma.

6. zvezek: Doktor Zober. —

Tugomer.

7. zvezek: Lepa Vida. — Li-

pe. — Pipa tobaka. — Moč in

pravica. — V Vojni krajini. —

Pravda med bratoma.

8. zvezek: Ivan Brazem Taten-

bach. — Bojim se te. — Čri-

tica iz življenja političnega agi-

tatorja. — Telečja pečenka. —

Šest parov klobas. — Po tobaku

smrdiš. — Ženitev iz nevoščilj-

vosti. — Andreja Pakja Spomi-

ni starega Slovenca.

9. zvezek: Rokovnjači. — Ka-

kko je Kotarjev Peter pokoro

in učitelj. — Veronika Deseniška.

10. zvezek: Slovenski svetec

Ponarejeni bankovci.

Delal, ko je krompir kradel. —

Kapetanova hči. A. S. Puškin.

Ruska povest

Kazan, volčji pes. J. O. Curwood.

Kanadski roman

Kmečki punt. Avg. Senoa. Povest

iz časov tlačanstva kmetov.

Knezova knjižnica. 1. zvez. : Ant.

Knezova ustanova. — Gospod

Lisc. — Ženitev Ferdulfa, voj-

vode

Kralj gora. Edm. About. Fran-

coska povest

Kresalo duhov. P. A. Sheehan.

Roman iz irskega življenja

Krištof Dimac. J. London. Povest

iz burnega življenja iskalcev

zlata v Alaski

Krištofa Šmida spisi. Vsak zvezek

1. zvezek: Ljudevit Hrastar.

— Golobček.

7. zvezek: Jagnje. — Starček

z gore.

8. zvezek: Pirhi. — Ivan, tur-

ški suženj. — Krščanska obitelj

(družina).

13. zvezek: Sveti večer.

15. zvezek: Pavlina.

16. zvezek: Roparski grad. —

Ptičje gnezdo. — Poškodovana

slika. — Tiskovna pomota. —

Spominčica. — Diamantni pr-

stan.

17. zvezek: Brata. — Različni

sestri.

Krištof Kolumb ali odkritje Ame-

rike. Zanimiv zgod. roman.

Krivec. Jos. Kostanjevec. Roman

iz podeželskega življenja

Križev pot. Roman češkega du-

hovnika

Lisjakova hči. Jos. Stare. Povest

iz ljubljanskega življenja

Ljubljanske slike. Jak. Alcsövec.

Podoba ljubljanskega sveta pod

drobnogledom

Ljudska knjižnica. 1. in 2. zvezek.

Znamenje štirih. A. C. Doyle.

Zanimiva detektivska povest. —

Darovana. A. Dostal. Zgodov.

povest iz dobe slov. apost.

Mali klatež. Mark Twain. Povest

iz resničnega življenja

Mali lord. Povest iz angleškega

sveta z zelo napeto vsebino.

Mali svet naših očetov. A. Fo-

gazzaro. Roman iz Gornje Ita-

lije iz časov avstrijske vlad.

Malo življenje. Dr. Fr. Detela.

Velezanim. pov. iz knet. življ.

Mati božja dobrega sveta. Povest

iz časov turških bojev

Mimo ciljev. Milan Pugelj. Več

kratkih povesti

Misterija. G. Le Rouge. Buren

avanturističen roman

Mladci gozdar. Izviren roman

Mlad samotar. Krištof Šnid. Do-

življaj mladega dečka

Moje življenje. Ivan Cankar. Sli-

ke iz pisateljevega življenja

Na krvavih poljanah. Iv. Matičič.

Popis trpljenja in strahot slo-

venskih vojakov med svetovno

vojno.

Na negotovih potih. Poučna pov.

Na različnih potih. Povesti za

dečke od 11. do 14. leta.

Narod, ki izumira. Zanimivosti iz

življenja in običajev Eskimov.

Narodna biblioteka. 4. snopič. V

gorskem zakotju. A. Koder. Zani-

mitiva povest iz gorskega o-

kraja

11. snopič. Za kruhom. H. Sien-

kiewicz. Pretrpeljiva povest a-

meriških izselence

Narodna biblioteka.

7. snopič: Krvna osveta. Po-

vest črkeškega častnika

8. in 9. snopič: Nesrečnica.

Ivan Turgenjev. Povest iz ru-

skega življenja

12. snopič: Črtice iz življenja

na kmetih. Andrejčkov Jože.

Kratke, vesele povesti

20. snopič: Amerika, ali po-

vod dobro, doma najbolje.

Poučna povest

21. snopič: Boj s prirodo. —

Treskova Urška

25. in 26. snopič: Beatin dnev-

nik. Lujiza Pesjakova. S srce

segajoč roman

35. snopič: Kratke povestice

iz pristnega slovenskega živ-

ljenja. Andrejčkov Jože

36. 37. in 38. snopič: Žalost

in veselje. Andrejčkov Jože.

Velezanimiva povest

39. snopič: Solnce in senca.

Jos. Bedenek. Gorenjska povest

40. snopič: Svetoslav. Burna

povest Slovenca

57. snopič: Nekoliko iz ruske

zgodovine

58. snopič: Zaroča o polnoči.

Basnigol. Povest slovenskega

visokošolca

59. snopič: Več kratkih, zani-

mitivih povesti. Andrejčkov Jože

60. snopič: Emanek, lovčev

sin. Doživljaj mladega dečka.

— Berač. Povest iz vašanskega

življenja

Narodne pripovedke. 1. zvezek:

Dominicus

Narodne pripovedke. 4. zvezek:

Dominicus

Narodne pripovedke in pravljice.

S. Sekolov

Naseljenec. Ameriška povest

Naša leta. M. Pugelj. Zbirka krat-

kih povesti

Naše življenje. Ks. Meško. Črti-

ce iz življenja

Naši ljudje. Dr. A. Remec. Krat-

ke povesti iz slov. življenja.

Na valovih južnega morja. Pri-

povedka

Ne v Ameriko. J. Alcsövec. Pou-

čna povest povzeta po resnič-

nihi dogodkih

Nevesta s Korinja. Fr. Jaklič.

Povest

Nihilist. Iz ruskega življenja

Obiski. Izidor Cankar. Slike iz

znajčev naših pisateljev

Obrazi. Ciril Jeglič. Vesele črtice

Ob tihih večerih. Ks. Meško.

Kratke črtice

Oče budi volja Tvoja. Iv. Pregelj.

Zanim. pov. iz istrskega življ.

Odiseja. Andrej Kragelj. Staro-

erška pravljica

Praktični sadjar. M. Humek. Na-

kuži za sadjerejce.

Pravila za oliko. Okrajšano po

„Knjigi o lepem vedenju“

Pravoslavje. Dr. F. Grivec.

Škrivnost najdenke. Zelo zani-

ma povest.

DŽUNGLA

— ROMAN IZ AFRIŠKIH PRAGOZDOV. —
Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

Priporočil je dušo Bogu in sklenil, da umre kakor se spodobi za francoskega vojaka. Sulica se mu je zabodla v roko, druga v meča. — In tretja in četrta. — Bliže in bliže so prihajali v divjih skokih.

Tedaj pa je za njegovim hrbtom zarjavela strašna žival. Še danes mu zveni po ušesu grozni glas.

Črnci so okameneli, nato pa planili v beg. Črez v t in nos. — V hipu je bil sam.

Lasje so se mu ježili. Divjaki so ga zapustili, samo da bo še grozovitejšemu sovražniku prišel v krepplje.

Pa mesto strašnega gorile je stopil predenj mlad belokož orjak, v trenutku so bile prerezane vezi, zdrknili bi bil na tla od slabosti, da ga ni prestregel neznanec v krepke roke.

Dvignil ga je od tal, zdelo se mu je, da leti z njim po zraku kdo ve kam.

Spet je izgubil zavest.

Čudno — Arnot si je trl glavo, da bi razumel vse te dogodke in jih spravil v zvezo in v red. Divje rjovenje, orjaška bela postava, strah črncev, nerazumljiva rešitev — vse to mu je šlo po trdnih možganih.

Kako da žive duše ni blizu —?

Listje je sušljalo, čul je brenčanje muh in hroščev, na mirijade jih je moralo biti na samotni livadi, plitje petje in žvižganje je odmevalo iz pragozda, opice so žlobudrale in vriščale, — vsi ti glasovi so se pomešavali in družili v čudno, neznano, usvajajočo harmonijo, iz vedno večje daljave se mu je zdelo da prihaja k njemu —.

Arnot je utrujen zaspal.

Ko so je zbudil, je ležala dolga senca po trati. Pozno popoldne je že menda bilo.

Spet izprva ni vedel, kaj je z njim. Pa kmalu se je spomnil. Spanec ga je osvežil in misli so se mu razbistrile.

Pogledal je krog sebe in zapazil zunaj na trati pred vhom človeka.

Sedel je, ali pravzaprav čepel, slonel na nogah, s hrbtom je bil obrnjen k njemu.

Mogočna pleča je razkazovala neznanec, pleča, ki so pričala o silni moči. Unsjato obleko je nosil. Gola koža na tilniku in na rokah je bila vsa ožgana in rjava od solnece.

Arnot je vkljub temu brž spoznal, da je mož belokožec. Zahvalil je Boga.

S slabotnim glasom ga je poklical.

Koj se je neznanec obrnil, vstal — kakih mogočnih ud, kaka lepa postava, je pomislil Arnot — in stopil k šatru.

Njegov obraz je bil moško lep in prikupljiv. Arnotu se je zdelo, da še ni videl kedaj tako prikupljivega in dobrodušnega obraza.

Sklonil se je, zlezal pod vejave, počenil k njemu in mu položil hladno roko na čelo.

Arnot ga je nagovoril francoski. Pa neznanec je le samo odkimal, — žalostno, tako se je Arnotu zdelo.

Poskusil je z angleščino, pa spet je neznanec odkimal. Enako breuspešno je poskusil ruski, španski, laški.

Arnot je znal par besed v jeziku, ki ga govorijo črnci na zapadni afriški obali. Poskusil je še te, pa čudni belokožec jih tudi ni razumel.

Molče je pregledal njegove rane, zlezal iz šatora in izginil.

Arnot se prav nič ni bal, da se njegov čuvar ne bi vrnil. Čudno čustvo ga je objelo. Varnega in mirnega se je čutil v rokah belega, molččega orjaka. Gotovo je šel, si je mislil, da poskrbi zanj in za njegovo varnost.

In res se je čez četrte ure vrnil s polnim naročjem sadežev in s kokosovo lupino polno hladne sveže vode.

Arnot je hlastno pil in pojedel tudi peščico sadja. Čutil se je, da nima mrzlice.

Spet je poskusil v različnih jezikih, da bi navezal pogovor s svojim nemim bolničarjem, pa slejkoprej brez uspeha.

Hipoma je nemi čuvar planil iz šatora, pa se koj spet vrnil s koščki ljuba v roki in — čudo vseh čudov! — s svinčnikom.

Počenil je poleg Arnota in minuto ali kaj pisal in risal s svinčnikom po mehki gladki notranji strani lubja. Popisani košček je dal Francozu.

Arnot se je zelo čutil.

Na lubju je bral v jasnih tiskanih črkah tole sporočilo v angleškem jeziku.

"Jaz sem Trzan. Kdo si ti? Ali znaš brati?"

Arnot je pograbil za svinčnik. Pa obstal je. Neznani človek je pisal angleški. Torej je bil Anglež in je gotovo tudi govoril angleški. Čudno da ga prej ni razumel —.

"Seveda znam brati angleški!" mu je povedal počasi in razločno. "In tudi govoriti. Hvala Bogu, sedaj se bova pa lahko pogovarjala! Najprvo, blagi rešitelj, priskrbi zahvala za vse, kar si zame storil!"

Pa neznanec je odmajal z glavo in pokazal na ljubje in svinčnik.

"Moj Bog!" je vzkliznil Arnot. "Če si Anglež in če znaš angleški pisati — kako da ne znaš govoriti tega jezika?"

Pa tedaj se mu je zasvetilo v glavi —.

Mož je bil nem, morebiti celo gluhi in nem obenem!

Napisal mu je torej odgovor na ljubje v angleščini.

"Jaz sem Pavel Arnot, poročnik francoske vojne mornarice. Zahvaljujem te za vse, kar si zame storil! Rešil si mi življenje. Vse kar imam, je tvoje! — Kako da ne govoriš angleški?"

Trzan je pogledal psanje, gubal čelo, spet pogledal, končno pa zmajal z glavo in zapisal:

"Ne znam brati. Piši kakor piše Trzan!"

Čudno, je pomislil Arnot. Tale človek zna menda le tiskane črke brati in pisati —!

Narisal mu je torej odgovor v velikih, pravih, tiskanih črkah in neznanec obraz se je razjasnil.

Koj mu je odpisal:

"Trzan govori le jezik Kršakovega rodu. Nekoliko tudi Tantora, slona, in Nume, leva. Tudi drugo ljudstvo džungle nekoliko razume. Nikdar pa še ni govoril z nobenim človekom, le enkrat z belim dekletom. Pa tudi z njo le v znamenjih."

Arnot se je hudo čutil.

Neverjetno, nemogoče se mu je zdelo, kar je doživljal. Tale človek, dorasel, v polni moški dobi, močen, zdravih udov in čutov — pa še ni govoril z nobenim človekom, sploh ni znal govoriti nobenega jezika. Pač pa govori z živalmi in celo razume je. In pri vsem tem zna — angleški brati in pisati, četudi le samo tiskane črke.

Zamišljen je gledal Arnot na popisano ljubje.

Oči so mu obstale na besedah "le enkrat z belim dekletom —".

Zavzel se je.

Katero belo dekle misli neznanec —?

Ah —! Seveda —. Ine Porter —! Tod pač blizu in daleč nobenega drugega belega dekleta ni bilo najti —.

Vsega se je spomnil. Da — to je bilo tisto mlado dekle, črnci so jo ugrabili in šel jo je iskat s četo pomorščakov.

Čudne misli so mu prihajale.

Kje, kako je prišel tale gozdni človek z Ino Porter vkup —? Ali je bil v zvezi z romom —?

Pogledal je v dobrodušni pošten obraz, ki je z napeto radovednostjo zrl vanj.

Ne —! Huden tale človek ni bil.

Pregledal je hudo sumničenje, ki mu je vstajalo, vzela svinčnik in zapisal:

"Kje se je srečal s tistim belim dekletom?"

In Trzan je odgovoril:

"Trzan jo je videl na obrežju pri koči, kjer so tudi še drugi beli ljudje. Dolgo je temu."

"In kje je sedaj belo dekle?"

"Pri belih ljudeh v koči Trzana ob morju," je zapisal Trzan.

Arnot se je odkritosrečno razveselil. Brž je nadaljeval vas radovedno:

"Torej ni mrtva? Kje je bila? Kdo jo je ugrabil? Kdo jo je rešil?"

"Ni mrtva. Črnci rodu Mbonge so jo ugrabili in Trzan jo je rešil. Trzan se ne boji črncev, Trzan se ne boji nikogar. Jaz sem Trzan, belim lovem in silen borec."

"Čelo me veseli, da je rešena. Pisanje me je izmučilo. Počil si bom."

"Počivaj! Ko ozdraviš, te popelje Trzan nazaj k belim ljudem."

Arnot je zatisnil oči, truden je bil in rane so ga hudo skelele. Nekaj časa je še razmišljal o Ino, ugibal zagonetno uganko gozdnega moža-belokožca, pa bolj in bolj meglene so prihajale njegove misli, zaspal je.

Seveda ni šlo vse tako gladko s pismenim pogovorom, kakor smo zapisali. Trzanu je manjkalo izrazov in marsikak stavek je zapisal, ki ga je Arnot šele po dolgem razmišljanju razvozlat. Pa tudi Arnot je rabil besede, ki jih Trzan še nikdar ni bral v svojih knjigah in ki je njihov pomen moral šele iz zveze uganiti.

Pa končno — razumela sta se in Trzan je bil zelo ponosen na ta svoj prvi "pogovor" z belim človekom.

Drugi dan je stresla Arnota mrzlica.

Vedel je, kaj pomeni mrzlica v zvezi z rani, v vroči in vlažni džungli, Evropejec ji navadno podleže, tudi pri dobri negi in vkljub zdravniški pomoči. On pa je ležal v divjini, zapuščen in brez zdravniške pomoči.

Umrl bo —.

(Dalje.)

Slovenske in druge "Victor" plošče.

NAJNOVEJŠE SLOVENSKE PLOŠČE, KATERE POSEBNO PRIPOROČAMO.

68923	Ženitovanje, 1. in 2. del. Slika s petjem in orkestrom.....	\$1.25
68924	Romanje, 1. in 2. del. Nabož. slika s petjem in orglami.....	1.25
78406	Vojaki nabor, polka — Poročni valček, harmonika.....	.75
79483	Nagajivka, mazurka — Koklari, šamarijanka, orkester.....	.75
79484	Vesela Gorenjka, polka — Korajža velja, polka, orkester.....	.75
80183	Oj, ta zakonski stan — Nova, stara pesem, smešna slika s petjem.....	.75
80184	Radi kotla v keho — Raubar na gauze, smešna slika s petjem.....	.75
80331	Jolietka slovenska polka — Zgubljena pesem, polka, orkester.....	.75
80332	Amerikanec v stari domovini, slika s harmoniko in petjem.....	.75
80333	V krčmi, 1. in 2. del. Slika s harmoniko in petjem.....	.75
80334	France, polka — Gozdni zvok, trumplan, orkester.....	.75
80481	Dolg, dolg fant, polka — Seničica, polka, orkester.....	.75
80482	Nocoj je luštna noč — Njega ni, petje z orkestrom.....	.75
80526	Ribiška — Naš maček, petje z orkestrom.....	.75
80527	Na Dolenjskem — Kadar so godci dobre volje, valček, orkester.....	.75

SLOVENSKO PETJE.

67979	Slovenske zdravice — Svarjenje.....	.75
69317	Tolažba — Veselja dom.....	.75
69698	Sveti večer — Tiha noč.....	.75
69802	Ne bom se možila — Ljubca povej.....	.75
72206	Al me boš kaj rada imela — Oj ta Polončica.....	.75
72207	Ljubca moja — Otok Bleški.....	.75
72208	Oj ta vojaški boben — Pobič sem star šele 18 let.....	.75
72210	Slepec — Mila mila lunica.....	.75
72231	Oj zlata vinska kapljica — Povsod me pozna.....	.75
72232	Sem slovenska deklica — Bom šla na planince.....	.75
72364	Na gorenjskem je fletno — Puček in Tička.....	.75
72472	Na planinah — Barčica.....	.75
72514	Odpiri mi kamproci — Prišla bo pomlad.....	.75
72707	Naprej! — Vse mine.....	.75
73721	Micka na šrauf — Na maskaradi.....	.75
77422	Neža in Pavel — Deset zapovedi.....	.75
77490	Vabilo — Pastirček.....	.75
77746	U boj, u boj! — Garavaša.....	.75
77897	Strunam — sirota.....	.75
77898	Sveta Lucija — Planinarica.....	.75
77912	Ko gremo (La Poloma) — Sonja (opera).....	.75
78176	Dva utvi — Oj večer je že.....	.75
78182	Nove harmonike — Sentlarski paberki.....	.75
78313	Knefra in vagabundi — Kako je bilo.....	.75
78408	Jadransko morje — Čuj Micika.....	.75
78554	Slovenec sem — Pogled v nedolžno oko.....	.75
80059	Srpska himna — Napitnica.....	.75
80183	Oj, ta zakonski stan — Nova, stara pesem, smešna slika s petjem.....	.75
80184	Radi kotla v keho — Raubar na gauze, smešna slika s petjem.....	.75
80332	Amerikanec v stari domovini — harmonika s petjem.....	.75
80333	V krčmi, 1. in 2. del. Harmonika s petjem.....	.75
80482	Njega ni — Nocoj je luštna noč, petje z orkestrom.....	.75
80526	Naš maček — Ribiška, petje z orkestrom.....	.75
68923	Ženitovanje, 1. in 2. del. Slika s petjem in orkestrom.....	1.25
68924	Romanje, 1. in 2. del. Nabož. slika s petjem in orglami.....	1.25

NABOŽNE PLOŠČE.

19759	Blest Christmas Morn — In Heavenly Love Abiding, pet. s klav.	.75
19816	Christmas Fantasy, 1. in 2. del, orgle.....	.75
19820	Silent Night — Holy Night, orkester.....	.75
19822	Silent Night, viol. flava, harfa — Christmas Hymns, harfa.....	.75
19823	Silent Night, petje z orkest. — The Herald Angels, petje, orgle.....	.75
19833	The Birthday of a King — Star of the East, petje z orglami.....	.75
19967	The Palms — Stabat Mater, orgle.....	.75
19981	Hail, Queen of Heaven — Mother Dear, petje z orglami.....	.75
21216	The Rosary — Ave Maria, orgle.....	.75
21254	Hosanna — God so loved the World, petje z orglami.....	.75
21255	The Power of Jesus' Name — Jesus Christ is Risen, petje, orgle.....	.75
69698	Tiha noč, sveta noč — Sveti večer, petje z orglami.....	.75
78533	Hallelujah — Velikonočni zvonovi, moško petje z orkestrom.....	.75
78913	O Salutaris, Tantum ergo — Ave Maria, petje z orglami.....	.75
80158	Stille Nacht — O du Frohliche, violina z orkestrom.....	.75
80160	Kyrie, Sanctus — Benedictus, Agnus Dei, petje.....	.75
45519	Silent Night — Holy Night, petje z orglami.....	1.25
35768	Gloria from the Twelfth Mass — Messiah, Aleluja, petje, orgle.....	1.25
68924	Romanje k Materi božji, 1. in 2. del.....	1.25

OPERA IN RAZNE.

500	La donna e mobile — Questa o quella, petje, orkester.....	1.50
547	Lohenrin — March Miniature, orkester.....	1.50
1159	The Prisoner's Song — The Old Cabin, petje z orkestrom.....	1.50
3019	Tales of Hoffman — Serenade, petje, violina in piano.....	2.00
6058	The Prophet — Song of The Volga Boatmen, petje, orkester.....	2.00
6129	Lucia, Mad Scene — Dinorah, petje, orkester.....	2.00
6132	Lakme, Bell Song — Solvejg's Song, petje, orkester.....	2.00
6172	Elizabeth's Prayer — Elsas Dream, petje, orkester.....	2.00
6213	Rigoletto, Caro nome — Traviata, Ah, fors' e lui, petje, ork.....	2.00
16226	Uncle Josh Playing Golf — At Meeting, monolog.....	.75
19459	The Waltz of Love — Sweet Rose o' Sharon, petje, orkester.....	.75
20173	Red Wing — Rainbow, moš. o petje z orkestrom.....	.75
20568	Aint 'she sweet — What do I care.....	.75
21142	On the Mountain — Blue Yodel, petje s kitaro.....	.75
20129	Nearer My God to Thee — Abide with me, orgle.....	.75
20246	Joy to the World — Oh come, Ye Faithful, petje z orkestrom.....	.75
20298	Oh, come, All Ye Faithful — Silent Night, orgle.....	.75
20889	Andante Religioso — Cantique de Noel, violina z orkestrom.....	.75
55048	Wedding March — Lohengrin, Wedding March, orkester.....	1.50

V zalogi imamo tudi gramofonske iglice, in sicer:

Zavojček jeklenih iglic (100 komadov).....	10c
Škatljica "tungs-tone" iglic (8 komadov, vsaka iglica igra 100—300 plošč).....	25c

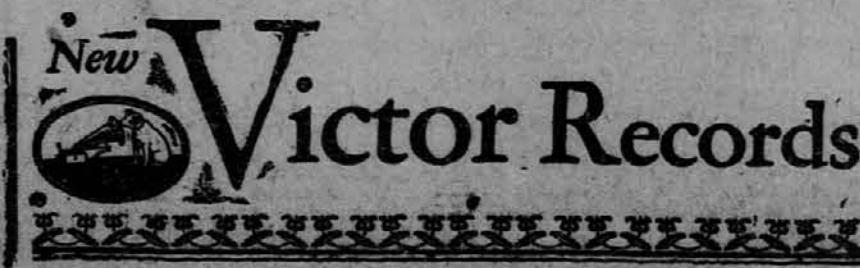
VAŽNO! Ako naročite vsaj pet plošč istočasno, trpimo poštino mi. Ako pa je naročilo manjše kakor pet plošč, pošljite za vsako ploščo po 5 centov več za poštino. — Za poštino povzete (C.O.D.) računamo za pristojbino in stroške po 20 centov od pošiljate. Ako je torej le mogoče, pošljite denar naprej, da si prihranite te stroške.

Na željo Vam postrežemo tudi z drugimi Victor ploščami, ki niso navedene v gornjem seznamu.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Nikoli ni prav in ne bo prav.

Pred nekaj tedni je bil v Bolgariji silen potres. G. Molek je pisal o tem potresu in pisal tudi o zarukosti Bulgarov, da so baje bežali v hrame božje, cerkve, ko bi bilo vendar na mestu, da grejo na prosto in se tako izognejo nevarnosti, da jih nov sunek ne pokoplje v razvalinah. Stvar moram seve G. Moleku pripustiti. Ako je res tako bilo, je bilo to od Bulgarov nespametno, dasi bi malo podvomil, in morda ni samole G. Molek naredil Bulgare za neprevidne. Pa je nekaj bolj bodlo v oči, namreč da so šli Bulgari v cerkve iskat božje pomoči. Iti pri potresu v kako zidano stavbo, je gotovo nespametno, moliti, to je pa drugo vprašanje. To je eno.

Drugo pa je, kar poroča G. Andy Sprogar iz Elizabeth, N. J. v Prosveti. Tako-le se postavlja: "Dne 27. maja t. l. je ob enajstih predpoldne z močnim treskom strela udarila v cerkev sv. Mihaela v Elizabeth, N. J. Dušni pastir in nemške ovčice so brž vse zbegane zbežale domov. To dokazuje, da pobožne ovčice več ne verujejo angelu varuhu in v božje varstvo, kadar jih elektrika in strela obišče v cerkvi".

Bolgari so baje šli pri potresu v cerkve, in G. Molek ožigosa to kot nespametno, v Elizabethu, N. J., pa je bilo nekaj sličnega in G. Sprogar zabavlja čez vernike, ker niso ostali v cerkvi in niso se izpostavili nevarnosti.

Bes te plantanj, če more kdo, ki veruje v Boga, prav narediti komu, ki se prišteva hudo modrim.

* * *

Malo sitneža me je.

V Prosveti št. 132 čitam: "Barikade grejo zbad na počitnice za nedolžen čas. . ."

Razumem, da gre na počitnice G. Molek, ker Barikade ne morejo iti. G. Moleku želim dober oddih, Barikadam ne morem. Morda bo le kak jezuitski trik, ako se mi vriva misel, da mora G. Molek vsaj večinoma pisati Barikade, dasi je zatrdjeval na malo namigavanje v tem smislu, da je njegovo le to,

* * *

SPOMIN

na mojega ljubega soproga in dragega očeta, JAKOBA BRANZEL, ki je umrl pred dvema leti—26. junija 1926.

Mesec in zvezde svetijo na Tvoj osamel grob, kjer spiš ljubi soprog in dragi oče. Nismo te mogli oteti smrti, ki je prišla prezgodaj. Kolikokrat sedimo skupaj in govorimo o Tebi in za Tebe molimo. O, da si šel od nas tako naglo, da niti z Bogom nisi rekel. Koliko si za nas dobrega storil, za vse smo Ti hvaležni. Naj Ti Bog da večni mir in pokoj, nepozabljen od žene, hčera in sinov.

Mrs. Frances Branzel.

North Braddock, Pa. 26. junija 1928.

kar nosi njegov podpis. Eh, takale jezuitska pamet je pač včasih malo sitna.

Z LETALOM MED PAPU-ANCI.

Znameniti angleški letalec kapitan Frank Hurley je z letalom raziskal neznane predele Nove Gvineje. Svoje doživljaje med divjaki popisuje v Knj